

jaarstukken 2018

Stichting voor christelijk voortgezet

onderwijs West-Brabant

INHOUD JAARSTUKKEN 2018

A Bestuursverslag

B Jaarrekening

- B.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018 na resultaatbestemming
- B.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018
- B.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2018
- B.4 Waarderingsgrondslagen geconsolideerde jaarrekening
- B.5 Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans
- B.6 Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten
- B.7 Enkelvoudige balans per 31-12-2018 na resultaatbestemming
- B.8 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018
- B.9 Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening
- B.10 Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans
- B.11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten
- B.12 Overzicht verbonden partijen
- B.13 WNT, algemeen en topfunctionarissen
- B.14 Gebeurtenissen na balansdatum
- B.15 Ondertekening door Bestuur en Raad van Toezicht

C Overige gegevens

- C.1 Gegevens over de rechtspersoon
 - De controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A Bestuursverslag

1.

Voorwoord

2018 werd gekenmerkt door een aantal wisselingen in bestuur en directie. Hoewel er met de pensionering van bestuurslid en plaatsvervangend rector Rien Kotylak heel veel ervaring en expertise verdween, is de opvolging welhaast geruisloos verlopen. Dat geldt eveneens voor de opvulling van de twee vacatures in de directie. De geslaagde borging van de continuïteit in bestuur en directie heeft er mede voor gezorgd dat ook dit jaar toch vooral weer gekenmerkt wordt door het voortgaan op de succesvolle weg die jaren geleden is ingezet.

Opnieuw was de aanmelding voor onze brugklas hoger dan het aantal plaatsen dat we de Bredase leerlingen kunnen bieden. We beraden ons op onze positie in Breda en hoe we een zo groot mogelijk aantal leerlingen kunnen bedienen bij aanmelding voor onze school.

Ook financieel was 2018 weer een jaar dat niet misstaat in het rijtje van jaren met een mooi resultaat. We denken dat de algemene reserve inmiddels een toereikend niveau bereikt heeft, waardoor we vanaf 2019 een wat minder voorzichtige manier van begroten kunnen hanteren.

Dankzij goede examenresultaten en opnieuw een stapje in de richting van weinig tot geen zittenblijven is 2018 ook onderwijskundig een goed jaar te noemen.

Maar resultaten uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst, het bestuur is zich daarvan zeer bewust. We zullen dan ook ons best moeten blijven doen om ook de komende jaren eigentijds en op maat gesneden onderwijs aan te bieden aan onze leerlingen. We kunnen daarin, dankzij onze medewerkers, het volste vertrouwen hebben.

Ron Speetjens
Hans Teunissen

Algemene informatie

Leeswijzer.

De Nassau gaat uit van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. Alleen formeel betreft het twee aparte organisaties, beide benamingen (Stichting en De Nassau) worden in dit jaarverslag door elkaar gebruikt. Aan de Stichting is verbonden de Stichting Voorzieningsfonds Nassau. Deze wordt verder Stichting VFN genoemd.

De opbouw van het jaarverslag is anders dan in voorgaande jaren, zo veel mogelijk komen wel dezelfde onderwerpen aan de orde.

2.1

Treasurybeleid

De Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 verving per 1 juli 2016 de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010. Het treasurystatuut van de Stichting en van de Stichting VFN is daarvoor toen op onderdelen gewijzigd. In het kort bestaat het beleid ten aanzien van tijdelijk overtoollige kasmiddelen van de Stichting uit het stallen van deze tijdelijk overbodige gelden op enkele spaarrekeningen bij onze huisbankier ABNAMRO.

Voor de Stichting VFN is het vermogensbeheer uitbesteed aan de firma Rouws en Ceulen te Breda. Omdat het bij de Stichting VFN gaat om private middelen is genoemde Regeling voor de Stichting VFN niet van toepassing.

Stichting VFN

Grondslagen voor de consolidatie.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting.

Stichting VFN kwalificeert als een dochter van de Stichting.

De activiteiten van de Stichting VFN bestaan uit het beheren van vermogenswaarden.

De financiële gegevens van de Stichting VFN zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De Stichting VFN heeft als doel het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de Stichting. De Stichting VFN tracht dit doel te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden. Zoals de naam aangeeft is de rechtspersoonlijkheid de stichtingsvorm. Het bestuur van de Stichting VFN wordt gevormd door de twee bestuurders van de Stichting.

In 2018 boekte de Stichting VFN een verlies van € 33.500.

Dus, hoewel vermogensbeheerder Rouws en Ceulen, zoals afgesproken, zorgt voor demping van mogelijke verliezen op aandelen door de verkoop van opties op aandelen, waren de verliezen op de beurs aan het einde van 2018 zo groot, dat ook Stichting VFN niet aan verlies ontkwam. Gelukkig heeft de beurs zich in de eerste maanden van 2019 hersteld, zodat we enigszins optimistisch mogen zijn over toekomstige resultaten.

2.2

Prestatiebox

In 2018 ontving De Nassau onder de noemer Prestatiebox € 514.775 in het kader van het Sectorakkoord VO 2014-2017. Deze extra bekostiging is bedoeld om de ambities zoals verwoord in het Sectorakkoord te verwezenlijken. Er zijn 7 ambities, die alle raken aan de hoofdlijnen van het Sectorakkoord: de vormgeving van toekomstbestendig onderwijs door professionele scholen die op verantwoorde wijze rekenschap afleggen.

Ambities 1 en 2 van het Sectorakkoord zijn "uitdagend onderwijs voor elke leerling" met "eigentijdse voorzieningen". We proberen deze ambities te verwezenlijken door de inzet van laptops, alle leerlingen hebben op termijn een laptop ter beschikking, ook in de les. Daarbij wordt veel gebruikgemaakt van digitale leermiddelen, die bij voorkeur interactief te gebruiken zijn. Alle lokalen zijn of worden voorzien van digitale borden. Dit vraagt natuurlijk niet alleen investeringen in materiaal, maar ook extra inzet van personeel om e.e.a. te implementeren en te onderhouden. De extra lasten die dit met zich mee brengt worden onder meer vanuit de Prestatiebox bekostigd.

Ambitie 3 betreft "brede vorming voor alle leerlingen". Hierbij kan, naast de min of meer vanzelfsprekende rol die de school speelt in de vorming van de leerlingen, gedacht worden aan culturele en kunstzinnige vorming, maar ook aan de voorbereiding op vervolgstudie en/of arbeidsmarkt. Op De Nassau wordt hieraan vormgegeven door bijvoorbeeld CKV Junior en extra aandacht voor loopbaanoriëntatie, maar ook de activiteiten in het kader van de Nassau Academie spelen hierin een voorname rol.

Ambitie 4 is "partnerschap in de regio". De Nassau werkt intensief samen, niet alleen met andere scholen voor voortgezet onderwijs, maar ook met basisscholen en met vervolgopleidingen. In Breda is er, ook door het bestaan van de huisvestingscoöperatie, zeer veel afstemming tussen de scholen, zodat een gevarieerd onderwijsaanbod gegarandeerd is. Met de basisscholen worden zeer nauwe banden in stand gehouden waardoor bij de stap van basis naar voortgezet onderwijs vrijwel steeds van een warme overdracht sprake is.

Ambities 5 en 6 hebben betrekking op de school als professionele organisatie en als organisatie waarin professionals werken. De docent is cruciaal voor het leren door leerlingen. De Nassau zet dan ook veel in om de bekwaamheid van de docenten te verhogen. Docenten worden gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen, onder meer door aan alle tweedegraads docenten die een opleiding tot eerstegraads docent willen volgen volledige medewerking te geven. Met een school voor voortgezet onderwijs in Etten-Leur (KSE) heeft De Nassau afspraken over collegiale consultatie, niet alleen voor docenten, maar ook voor de schoolleiding. Ook eigen coaches worden volop ingezet, zowel voor de begeleiding van nieuwe docenten als voor de begeleiding van meer ervaren docenten die daar behoefte aan hebben.

Ambitie 7 tenslotte gaat over verantwoording en toezicht. In het sectorakkoord staat daarover o.m. "Het beste recept voor goede resultaten is een hoge mate van autonomie van besturen en scholen gecombineerd met het afleggen van publieke verantwoording". Het eerste deel wordt door het bestuur van De Nassau van harte onderschreven, dit jaarverslag is een van de vele manieren waarin we aan het tweede deel vormgeven.

Wat bij ambities 1 en 2 expliciet vermeld is, namelijk dat extra inzet om nieuwe ambities te verwezenlijken extra bekostiging behoeft en dat daarvoor de gelden van de Prestatiebox ingezet worden geldt ook voor de bij de andere ambities genoemde activiteiten: deze zijn alleen mogelijk door de gelden die via de Prestatiebox beschikbaar zijn.

3.1

Visie en besturing

Doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel de oprichting en instandhouding van een of meer instellingen voor christelijk voortgezet onderwijs in West-Brabant. Het betreft momenteel één school, De Nassau te Breda.

De missie van De Nassau:

We bereiden jonge mensen zo goed mogelijk voor op leren, leven en werken in Nederland en daarbuiten. Dat doen we op basis van een christelijke identiteit die we zichtbaar maken voor leerlingen, ouders en medewerkers.

We hebben onze missie geformuleerd op basis van een visie die als volgt verwoord is:

Op De Nassau geven we leerlingen zowel vanuit onze overtuiging als vanuit onze onderwijskundige visie persoonlijke aandacht. Op De Nassau voelt iedereen zich gekend en erkend en gaan we respectvol met elkaar om.

De Nassau helpt leerlingen door goede begeleiding en passende uitdaging een zo hoog mogelijk opleidingsniveau te behalen. Daarbij wordt in toenemende mate zelfstandigheid van de leerling verwacht. De school heeft doorlopende leerlijnen met een voor leerlingen zichtbare verbinding tussen vakken onderling en tussen het binnenschoolse en de maatschappelijke werkelijkheid.

Onze missie kan het best gerealiseerd worden in een omgeving waarin oprechte en professionele aandacht voor leerlingen is en waarin een heldere structuur en duidelijke regels zijn.

Er zijn doelen en strategieën op verschillende beleidsonderdelen: onderwijs, personeel, facilitair, ARBO, financieel, PR/marketing en kwaliteit.

We bereiden onze leerlingen goed voor op hun vervolgonderwijs in mbo en hbo of op de universiteit.

Met verschillende van deze instellingen stemt De Nassau het onderwijs af met het doel onze leerlingen na het behalen van hun diploma optimale kansen te bieden.

Kernactiviteit

Het verzorgen van goed algemeen voortgezet onderwijs voor leerlingen uit Breda en omgeving door middel van voltijds dagopleidingen, is de kernactiviteit van De Nassau.

Juridische structuur / Organisatie

Zoals de naam al aangeeft is de rechtspersoonlijkheid de stichting. Het bestuur van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant is het bevoegd gezag van De Nassau.

De Stichting, rechtsopvolger van de in 1950 opgerichte Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor West-Brabant, is aangegaan voor onbepaalde tijd. Aan de Stichting is verbonden de Stichting Voorzieningsfonds Nassau. De structuur van de Stichting is volgens het Raad van Toezicht-model, met een professioneel bestuur en een (onbezoldigde) Raad van Toezicht.

Het collegiaal bestuur is tevens het bevoegd gezag van De Nassau en bestaat uit twee personen. In de periode januari tot en met juli 2018 de heren M. Kotylak en R. Speetjens, vanaf augustus 2018 de heren R. Speetjens en J.C.M. Teunissen. Het bestuur fungeert tevens als collegiaal rectoraat van De Nassau.

De Nassau heeft drie afdelingen: mavo, havo en vwo (vwo is inclusief gymnasium en tweetalig onderwijs). Elke afdeling wordt geleid door een directeur, die wordt bijgestaan door een of twee coördinator(en). Het management van de school bestaat op 31 december 2018 in totaal uit 11 personen (8,3 fte).

Rectoraat:

de heren R. Speetjens en M. Kotylak (tot 01-08-2018) en J.C.M. Teunissen (vanaf 01-08-2018);
Directie:

personeel en mavo: mevrouw C. van Dongen-Visser (tot 01-05-2018);

onderwijs en havo: de heer J.C.M. Teunissen (tot 01-08-2018);

organisatie en vwo: de heer W. Herder

onderwijs en mavo: de heer I. Akdeniz (vanaf 01-08-2018)

personeel en havo: mevrouw S. Jongejan (vanaf 01-08-2018)

Coördinatoren:

mavo: mevrouw E. Schoonhoven, mevrouw E. de Jager en de heer P.C. van Harmelen
(vanaf 01-08-2018);

havo: de heer F.C.W. Gruijters en mevrouw Y. Brosens;

vwo: mevrouw J.P.P. Nagtzaam MSc.

Elke afdeling heeft een eigen team van docenten. Voor de "algemene taken" kan elke afdeling een beroep doen op de stafafdelingen van de school (administratie, secretariaat, facilitaire dienst, systeembeheer, mediatheek en zorg).

3.2

Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid

Op 1 augustus 2016 werd het huidige schoolplan (2016-2020) van kracht. Een evaluatie van de voorgaande beleidsperiode (2012-2016) wees uit dat het beleid overwegend succesvol is geweest, maar wel aangepast moest worden aan veranderende omstandigheden, met name de verdere digitalisering van het onderwijs. De Nassau Academie voor het vwo bleek zo succesvol dat het programma inmiddels is uitgebreid naar de andere afdelingen. De in dit kader gegeven minors zijn vakoverstijgend: de onderwerpen worden vanuit verschillende disciplines benaderd en worden door twee of meer docenten verzorgd. Vanaf het schooljaar 2016-2017 worden er minors verzorgd in de volgende afdelingen: vwo/tto leerjaar 1 t/m 5; havo leerjaar 3 en 5 en mavo leerjaar 2.

Daarnaast worden - met name voor de bovenbouw vwo - door illustere gastdocenten afkomstig uit de universitaire wereld boeiende voordrachten gegeven. Bij deze stuk voor stuk zeer geslaagde lezingen waren eveneens ouders en een aantal andere genodigden aanwezig.

In mavo-2 en havo-3 volgen onze leerlingen ook minors. Deze sluiten aan bij de profielen die in het jaar hierop volgend kunnen worden gekozen, waardoor de oriëntatie op de profielkeuze rijker vorm krijgt. Een aantal minors wordt in samenwerking met instellingen in de stad vormgegeven, waardoor het onderwijs contextrijker en actueler wordt. In havo-5 worden colleges aangeboden in samenwerking instellingen voor hoger onderwijs in Breda. Hiervoor werken we samen met Avans, Breda University en de Nederlandse Defensie Academie.

De inzet van laptops in de klas is in schooljaar 2018-2019 praktijk voor alle klassen 1 tot en met 4. Hoewel we soms worden geconfronteerd met technische problemen, zo zijn de slecht functionerende laptops van klas 3 van 2018-2019 aan het einde van 2018 allemaal vervangen door nieuwe computers, zijn we van mening dat de ingeslagen weg van digitalisering de juiste is.

Mede omdat de ouders via de bijdrage voor de laptops al een behoorlijke ouderbijdrage betalen is besloten om de algemene ouderbijdrage te verlagen van € 85 per leerling per jaar naar € 30 met ingang van het schooljaar 2018-2019.

Maatschappelijke oriëntatie

De Nassau heeft burgerschap in het onderwijs hoog in het vaandel staan. Binnen De Nassau Academie wordt veel aandacht geschonken aan democratie, rechtsstaat en mediawijsheid. Dit laatste heeft ook een plek op andere momenten in de opleiding van de leerling, zoals in de lessen tabletvaardigheden in de brugklas en in de workshop onderzoekvaardigheden in de examenjaren. Er is ook een uiterst actieve debatclub van leerlingen. Zij debatteren wekelijks met elkaar binnen school en doen mee aan wedstrijden op stedelijk, regionaal en landelijk niveau. Niet onverdienstelijk, want in 2018 won het team van De Nassau de landelijke finale van het BNNVARA-programma Op Weg Naar Het Lagerhuis. Binnen de debatclub staan niet alleen retorische vaardigheden centraal, maar vooral ook het kritisch volgen en analyseren van maatschappelijke en politieke vraagstukken.

De maatschappelijke betrokkenheid wordt ook gestimuleerd door de wijze waarop wij met goede doelen omgaan. Elk jaar krijgen leerlingen, ouders en collega's de mogelijkheden goede doelen aan te dragen. Na een voorselectie worden vijf doelen getoond via onze Goedemorgen-filmpjes (de opening van de dag). Vervolgens kunnen alle leerlingen stemmen op hun goede doel naar keuze. Het winnende doel wordt uiteindelijk omarmd en staat in het schooljaar centraal. Hiermee wordt niet alleen geld opgehaald voor het betreffende doel, maar staat (vooral) ook bewustwording centraal.

Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden)

Bestuurlijk Overleg Breda (BOB).

Deze opvolger van Schoolraad Breda is het overlegplatform van de Bredase schoolbesturen van primair en voortgezet onderwijs. In het BOB wordt het overleg met de gemeente voorbereid en komen onder meer doorlopende leerlijnen en warme overdracht van basis naar voortgezet onderwijs, jeugdzorg, afstemming schoolvakanties en schooladviezen aan de orde.

Coöperatie onderwijshuisvesting Building Breda.

De samenwerking tussen De Nassau en Building Breda heeft De Nassau in de loop van de jaren mooie en functionele gebouwen gegeven. In 2017 werd daar de oplevering van een zonnecentrale, in de vorm van zonnepanelen, op het dak van het gebouw aan de Paul Krugerlaan toegevoegd, nadat eerder al de daken van het gebouw aan de De la Reijweg van zonnepanelen voorzien waren. In 2017 is er verder een begin gemaakt met de volgende beleidsfase onder de noemer "Building 3.0".

Regionaal Samenwerkings Verband Breda e.o.(RSV)

Binnen RSV overleggen de schoolbesturen in de regio Breda over het aanbod aan ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Dat gebeurt onder andere door afspraken over de basisondersteuning voor zorgleerlingen die op elke school aanwezig moet zijn en door het in stand houden van bovenscholse voorzieningen die een plaats bieden aan leerlingen waarvoor tijdelijk op de eigen school onvoldoende ondersteuningsmogelijkheden zijn. Het RSV heeft de regie bij passend onderwijs en is de beheerder van de extra middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

In de afgelopen jaren werd helaas duidelijk dat de administratieve verbetering die het gevolg zou zijn van een digitaal overdrachtdossier voor de overstap van de leerlingen van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs nog niet echt van de grond komt, mede door de privacywetgeving. Inmiddels zijn op dat terrein stappen in de goede richting gezet en kan vanaf april 2016 de digitale overdracht vanuit basis- naar voortgezet onderwijs plaatsvinden. Hiervan wordt door vrijwel alle basisscholen gebruik gemaakt.

ZeeBra-overleg

De Nassau maakt deel uit van het zogenaamde "ZeeBra-overleg". In dit informele kader komen rectoren/bestuurders van zelfstandige scholen voor voortgezet onderwijs in Zeeland en Brabant regelmatig bijeen voor collegiale consultatie. Waar dat zinvol is treedt ZeeBra gemeenschappelijk op naar overheden en andere organisaties.

VAVO

Met twee ROC's heeft De Nassau overeenkomsten gesloten die het mogelijk maken dat leerlingen van De Nassau via een VAVO-traject alsnog hun diploma halen. In het schooljaar 2018-2019 maken 10 leerlingen hiervan gebruik. Zij proberen op het Kellebeekcollege (Breda/Roosendaal) of ROCTilburg alsnog het diploma te behalen.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

De Nassau is toegankelijk voor alle leerlingen die respect hebben voor de identiteit van de school en die een passend niveau hebben. Voor de vaststelling van het niveau wordt uitgegaan van het advies van de basisschool. In de praktijk betekent dit dat leerlingen worden toegelaten met minimaal een mavo-advies en een goede onderbouwing daarvan door de basisschool.

De invoering van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 heeft geen wijziging gebracht in het toelatingsbeleid. Binnen het regionaal samenwerkingsverband wordt in goed overleg een situatie nagestreefd waarin alle leerlingen op een voor hen geschikte school worden toegelaten/geplaatst.

3.3

De Raad van Toezicht past de Code Goed Onderwijsbestuur VO onverkort toe.

3.4

Governance / Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2018 uit de dames Dilven, Fuhring-Holzhaus en de heren Roobol (voorzitter), Van Hooff en Verheijen.

Overzicht hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
A. Roobol	Directeur/eigenaar en commissaris van diverse besloten vennootschappen in Retail en Onroerend goed in Nederland	Ouderling-Kerkrentmeester van de Protestantse Kerk Nederland te Breda; Lid wijkraad Johanneskerk te Breda; Penningmeester van de Stichting Johanneskerk te Breda; Bestuurslid van de Stichting begraafplaats Haagweg; Financieel adviseur van de Stichting Dorpskerk Heerjansdam.
C.A.M. Dilven	Advocaat	Secretaris Oranjecomité Wouw; Lid Ondernemingsvereniging Wouw; Lid vereniging voor letselschadeadvocaten.
T. Fuhring-Holzhaus	Hoofd longgeneeskunde ETZ	Geen
P.P.M.H. van Hooff	Geen	Voorzitter cie van beroep ROC W.Brabant Lid RvT Mastboom-Brosens Stichting Rechter plaatsvervanger
L. Verheijen	Geen	Geen

Uit de Raad van Toezicht

In het verslagjaar bestond de Raad van Toezicht uit vijf leden.

De Raad heeft 4 maal vergaderd, telkens in aanwezigheid van beide bestuurders of een van hen. Besproken is de begroting 2018, de meerjarenbegroting 2018-2021, de jaarstukken 2017 en de financiële kwartaalrapportages. Met de bestuurders is structureel van gedachten gewisseld over de algehele gang van zaken binnen de organisatie, de kwaliteit van het onderwijs en de tevredenheid van leerlingen, ouders en medewerkers. De Raad is door het Bestuur op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in Building Breda.

In de loop van het verslagjaar is een van de bestuurders teruggetreden in verband met pensionering. Die omstandigheid is voor de Raad aanleiding geweest onderling en met het Bestuur van gedachten te wisselen over de inrichting van het bestuur: een eenhoofdig of een collegiaal bestuur? Mede op grond van de jarenlange positieve ervaringen met het collegiale bestuur, heeft de Raad geheel in overeenstemming met het Bestuur besloten tot handhaving van de collegiale bestuursvorm. Na een selectieprocedure waarbij alle geledingen van de instelling waren betrokken, is de Raad vervolgens overgegaan tot benoeming van Hans Teunissen tot bestuurder.

De Raad heeft zijn eigen functioneren geëvalueerd en is mede op basis van de inbreng van het Bestuur tot de slotsom gekomen dat de Raad zijn taak heeft uitgeoefend overeenkomstig de code Goed bestuur VO. In het kader van de zelfevaluatie heeft een vertegenwoordiging van de Raad overleg gevoerd met een Raad van Toezicht van een vergelijkbare onderwijsinstelling. In dat overleg is van gedachten gewisseld over de verschillende wijzen van handelen van de beide Raden van Toezicht. Die gedachtewisseling is als vruchtbaar ervaren. Verder heeft de Raad in een zogenaamde

Raad van Toezicht-dag met het Bestuur en de drie directeuren uitvoerig en open van gedachten gewisseld over toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs en de betekenis daarvan voor De Nassau. De Raad voert periodiek overleg met de Ouderraad en de Medezeggenschapsraad. De gedachtewisseling met en de inbreng van deze organen acht de Raad van groot belang voor het goed functioneren van De Nassau.

De Raad stelt met genoeg vast dat de kwaliteit van het onderwijs op De Nassau door leerlingen, ouders en alle medewerkers positief wordt gewaardeerd. De Raad streeft ernaar in nauwe samenwerking met het bestuur die hoge kwaliteit ook in de toekomst vast te houden.

Breda, maart 2019

3.5

Afhandeling van klachten

De Nassau kent een klachtenregeling voor ouders/leerlingen en een voor medewerkers. Op beide onafhankelijke klachtencommissies werd in 2018 geen beroep gedaan.

Internationalisering

Iedere leerling gaat in principe een keer in zijn tijd op De Nassau mee met de Romereis. De Romereizen vinden op alle drie de afdelingen plaats en hebben een educatief karakter, met bij elke reis input en gerichte opdrachten van een aantal vakken. Tijdens een deel van het onderwijsprogramma werkt de leerling gericht aan de voorbereiding van zijn reis.

4.

Risicomanagement

De Nassau kent geen systematische werkwijze als het gaat om risico's. De organisatie is zodanig plat, dat alle mogelijke risico's in formele en informele overlegsituaties ter sprake komen. Voor de bewaking van de uitputting van de begroting wordt gebruikgemaakt van kwartaalrapportages. Na afloop van elk kwartaal ontvangen bestuur en raad van toezicht een overzicht van de tot en met het betreffende kwartaal gerealiseerde bedragen, afgezet tegen de vastgestelde begroting. Op deze wijze worden eventuele grote afwijkingen al in de loop van het kalenderjaar zichtbaar.

In het betaalproces is sprake van functiescheiding in die zin dat de medewerkers van de financiële administratie de betaalopdrachten klaarzetten en het bestuur vervolgens de betaling middels een eigen account daadwerkelijk uitvoert.

Belangrijkste risico's.

De risico's die het vaakst genoemd worden zijn: ontoereikende bekostiging, (sterke) terugloop van het aantal leerlingen en problemen met het personeel. Huisvesting hoort niet tot de risico's dankzij de Bredase oplossing: een door de gemeente gefinancierde en door de scholen bestuurd coöperatie. De belangstelling van de politiek voor het onderwijs, waarin het belang van goed onderwijs duidelijk onderkend wordt, maakt dat we er op vertrouwen dat de bekostiging ook de komende jaren voldoende zal zijn om de kwaliteit op peil te houden. Ook de vraagtekens rond de functiemix zijn inmiddels grotendeels verdwenen door de maatwerkafpraak die gemaakt kon worden: de te realiseren functiemix is nu aangepast aan de te verwachten bekostiging.

Zowel uit eigen prognoses als uit de prognose van het Ministerie van OCW blijkt dat het leerlingenaantal van De Nassau op het gewenste peil blijft in de komende jaren. Mochten de leerlingenaantallen toch sterk dalen, dan zal zich dat niet snel vertalen in financiële problemen, want mogelijke problemen zijn in dat geval gebouwen en personeel en dat speelt voor De Nassau nauwelijks: de gebouwen zijn niet van de school, maar van de coöperatie en er zal de komende jaren een behoorlijk natuurlijk verloop van medewerkers zijn "dankzij" de leeftijdsopbouw van het personeel.

De ervaringen van de afgelopen jaren waarin toch vele kwalitatief goede docenten instroomden, geeft het vertrouwen dat het niveau van onze docenten de komende jaren garant staat voor goed onderwijs. Mogelijke problemen met individuele personeelsleden zullen waar mogelijk natuurlijk voorkomen worden, maar zijn nooit uit te sluiten. Dankzij de toereikende algemene reserve hoeven we in zo'n geval niet te vrezen dat er een onoverkomelijk financieel probleem ontstaat.

Een ander soort risico is dat wat we doen nu eenmaal mensenwerk is en blijft. Mensen kunnen fouten maken. Op het administratieve vlak worden deze risico's zoveel als mogelijk is ondervangen door een systeem van onderlinge controle en door functiescheiding. Alle financiële zaken worden door een medewerker behandeld en door een andere medewerker gecontroleerd en tenslotte door het bestuur geaccordeerd. Wijzigingen in de crediteurenadministratie worden gecontroleerd door een administratief medewerker van de leerlingenadministratie. Gezien de geringe omvang van de afdeling financiën zijn meer maatregelen om fouten of fraude te voorkomen niet mogelijk.

5.

Bedrijfsvoering

5.1

Personeel

Aantallen, leeftijdsverdeling en in- en uitstroom.

Op peildatum 1 oktober 2018, waren er 175 personeelsleden in dienst van de Nassau. Daarnaast maakt De Nassau gebruik van uitzendkrachten, met name voor schoonmaak en toezicht. De volgende gegevens zijn gebaseerd op de "eigen" 175 personeelsleden. Dat waren 76 mannen en 99 vrouwen. De gemiddelde leeftijd bedroeg per die datum 44 jaar en 11 maanden; voor de functiecategorie bestuur/directie was dit 52 jaar en 2 maanden, voor de functiecategorie onderwijzend personeel 42 jaar en 6 maanden en voor onderwijsondersteunend personeel 50 jaar en 6 maanden. De verdeling over de onderscheiden personeelscategorieën directie, onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel en respectievelijk mannen en vrouwen en fulltime of parttime dienstverband is als volgt.

Personeel	vrouwen fulltime	Vrouwen parttime	Mannen Fulltime	mannen parttime
Bestuur / Directie	2		6	
Onderwijzend*	21	48	43	11
Onderwijsondersteunend*	3	25	14	2

* inclusief vervanging

In 2018 zijn 24 medewerkers in dienst gekomen, waaronder 6 korttijdelijke vervangers en zijn 19 medewerkers vertrokken, waaronder de 6 vervangers. De reden van vertrek was in 7 gevallen einde van de vervanging, in 4 gevallen pensionering en in 4 gevallen het aanvaarden van een andere baan. Van 1 medewerker moesten we helaas afscheid nemen vanwege arbeidsongeschiktheid en van 3 medewerkers werd het contract ontbonden vanwege onvoldoende functioneren.

Ziekteverzuim

Ook in 2018 was het ziekteverzuim weer laag. Ten opzichte van 2017 was er een daling van 4,4% naar 3,3%. In het schooljaar 2017-2018 was het verzuim 4,3%; in de eerste helft van het schooljaar 2018-2019 ongeveer 3,0%.

In 2018 was er in 6 gevallen sprake van bovengemiddeld langdurig ziekteverzuim. Vooral nog heeft dit voor slechts één van deze personeelsleden tot een arbeidsongeschiktheidsuitkering geleid. Waar mogelijk worden aanpassingen aan gebouw, inrichting of werktijden aangebracht teneinde het functioneren van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten mogelijk te maken.

De ziekteverzuimpercentages per schooljaar (exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof):

2014-2015	4,1% (docenten 4,1%)
2015-2016	5,0% (docenten 4,0%)
2016-2017	3,7% (docenten 7,0%)
2017-2018	4,3% (docenten 4,5%)
2018-2019 (tot en met dec.)	3,0% (docenten 2,3%)

Middels de RI&E (RisicoInventarisatie&Evaluatie) en door veelvuldig informeel en formeel contact tussen medewerkers en directie houdt de directie de vinger aan de pols van het welbevinden van de medewerkers.

Funciemix

Omdat de extra personele middelen ten behoeve van de funciemix voor De Nassau niet toereikend zijn om de oorspronkelijke doelstellingen te behalen, zijn er maatwerkafspraken gemaakt met de PMR. Deze maatwerkafpraak voor De Nassau is als volgt vastgelegd.

Gewijzigde doelstelling

Deze instelling heeft op 8 oktober 2014 met instemming van de PMR en/of vakbonden nieuwe streefwaarden vastgesteld. De gewijzigde doelstelling voor de funciemix is als volgt:

<u>Salarisschaal</u>	<u>Doelstelling</u>
LB	46,0%
LC	16,0%
LD	33,0%

Zoals duidelijk is, telt dit op tot 95%. Deze discrepantie is vanaf het begin in de overzichten, die op de officiële website (<http://funciemix.test.qdelft.nl/zoeken.aspx?action=reset>) gepubliceerd worden, opgetreden, omdat enkele directieleden daarin onterecht worden meegeteld (en wel als categorie LE: 5%).

Gecorrigeerd voor deze fout, is de officiële doelstelling LB 48% - LC 17% - LD 35% met als funciemixwaarde $2 \times 35 + 1 \times 17 = 87$.

Op 1 oktober 2018 was de werkelijke verdeling LB 47,5% - LC 22,4% - LD 30,1% met als funciemixwaarde $2 \times 30,1 + 1 \times 22,4 = 82,6$

Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door ons beleid om nieuwe benoemingen in LC en LD per 1 januari te laten ingaan.

Gecorrigeerd voor de situatie per 1 januari 2019 is de funciemix LB 46,0% - LC 23,6% - LD 30,4% met als funciemixwaarde $2 \times 30,4 + 1 \times 23,6 = 84,4$.

In 2019-2020 zullen er nog docenten in LC of LD benoemd worden, zodat de funciemixwaarde van 87 binnen bereik komt, maar er zullen geen benoemingen plaatsvinden alleen om aan de funciemix te voldoen. De betreffende docenten moeten aantonen te voldoen aan de functieomschrijving die hoort bij de betreffende schaal.

CAO

De bepalingen van de CAO VO 2016-2017 zijn tot 1 juni 2018 van kracht gebleven, per genoemde datum is de CAO VO 2018-2019 ingegaan. In deze CAO worden de salarissen per 1 juni 2018 verhoogd met 2,35% en per 1 juni 2019 met 2,15%. In oktober 2018 is een eenmalige uitkering van 1% (van een jaarsalaris) uitbetaald.

Personele (loon)kosten en subsidie

De gemiddelde personeelslast (GPL), dat wil zeggen de totale kosten voor één jaar bij een volledig dienstverband, bedroegen voor De Nassau in 2018 voor de verschillende categorieën achtereenvolgens (de cijfers van 2017, 2016 en 2015 zijn ter vergelijking opgenomen):

	2018	2017	2016	2015
Directie	97.500	95.150	95.300	94.200
Onderwijzend personeel	76.400	73.650	71.600	70.000
Onderwijsondersteunend personeel	49.400	48.950	46.900	44.600

De vergoeding van het Rijk was in 2018 (en 2017 en 2016 en 2015) gebaseerd op een GPL van

	2018	2017	2016	2015
Directie	103.835	101.190	98.670	98.460
Onderwijzend personeel	87.495	85.050	82.820	82.600
Onderwijsondersteunend personeel	48.495	47.260	46.110	45.990

Een kanttekening hierbij. We zetten al vele jaren andere aantallen van de verschillende personeels-categorieën in, dan de aantallen uit de bekostigingssystematiek: meer onderwijsondersteunend personeel, meer onderwijzend personeel en minder directie. Meer onderwijsondersteunend personeel omdat we meer werkzaamheden zelf doen en niet uitbesteden (salarisadministratie, schoonmaak, systeembeheer). Meer onderwijzend personeel als logische consequentie van het beleid waarin het onderwijs centraal staat. Het verschil tussen de bekostiging voor een 1 fte en de kosten voor 1 fte maakt de inzet van meer dan de aantallen uit de bekostigingsberekening mogelijk.

De totale personele lasten stegen van € 10.270.000 in 2017 naar € 10.769.000 in 2018 (4,9%).

Het gevoerde beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag

De Nassau onderkent dat goed onderwijs staat of valt met goed personeel. Daarom is het werven en behouden van uitstekende nieuwe collega's een speerpunt. Helaas moeten we ondanks al onze inspanningen om de nieuwelingen op maat te begeleiden in enkele gevallen toch afscheid nemen van personeelsleden. In de loop van 2017 werd van 4 docenten afscheid genomen vanwege onvoldoende functioneren. Omdat uit voorgaande jaren nog enkele uitkeringen doorlopen in 2017 is de totale uitkeringslast ook in 2017 nog vrij hoog. Vijfentwintig procent van de kosten van werkloosheidsuitkeringen wordt direct bij het betreffende bevoegd gezag in rekening gebracht. Deze individuele verrekening bedroeg in 2017 in totaal € 26.895 waarvan € 19.310 betrekking had op 2017 en dus nog ongeveer € 7.585 nog de verrekening van uitkeringen uit voorgaande jaren betrof. In 2017 is € 119.410 collectief verrekend met de bekostiging.

5.2

Financiëel

Financiële situatie op balansdatum

Geconsolideerde balans	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Vaste activa	3.140.318	3.043.885
Vlottende activa	<u>3.592.000</u>	<u>3.514.006</u>
Totaal	6.732.318	6.557.891
Eigen vermogen	4.569.180	4.382.167
Voorzieningen	565.050	550.164
Kortlopende schulden	<u>1.598.088</u>	<u>1.625.560</u>
Totaal	6.732.318	6.557.891

Geconsolideerde staat van baten en lasten (en begrote bedragen 2017 en 2018)

	realisatie <u>2018</u> €	realisatie <u>2017</u> €	begroot <u>2018</u> €	begroot <u>2017</u> €
Baten, Rijksbijdrage	12.880.999	12.368.660	12.495.997	12.012.254
Overige baten	758.700	741.173	690.122	704.604
Personele lasten	10.768.964	10.269.985	10.532.500	10.231.500
Afschrijvingen	494.060	466.139	491.689	471.282
Huisvestingslasten	456.164	402.116	440.435	450.339
Overige materiële lasten	1.710.072	1.513.265	1.563.418	1.473.172
Saldo baten en lasten	210.439	458.328	158.077	90.565
Financiële baten en lasten	<u>23.426 -/-</u>	<u>5.043</u>	<u>3.000</u>	<u>10.000</u>
Resultaat	187.013	463.371	161.077	100.565

Uit de balans en de staat van baten en lasten volgen onderstaande kengetallen:

	<u>signaleringswaarde</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Solvabiliteit = eigen vermogen / balanstotaal	< 0,3	0,68	0,67
Liquiditeit = vlottende activa / vlottende passiva	< 0,75	2,25	2,16
Huisvestingsratio = huisvestingslasten + afschrijving gebouwen en terreinen / totale lasten	> 0,10	0,04	0,04
Weerstandvermogen = eigen vermogen / totale baten	< 0,05	0,33	0,33
Rentabiliteit = resultaat / totale baten	3-jarig < 0,0	0,026	0,036
	2-jarig < -0,05	0,024	0,033
	1-jarig < -0,10	0,014	0,035

De vermogenspositie van de Stichting is in 2018 opnieuw verbeterd, zie ook hieronder. De algemene reserve is inmiddels van een dusdanig niveau dat het voorzichtig begroten op weldoordachte wijze losgelaten kan worden. De meerjarenbegrotingen vanaf 2019 sluiten dan ook met vrij lage verwachte resultaten, terwijl de investeringen in modern onderwijs gecontinueerd kunnen worden.

Het resultaat van de deelneming (de Stichting VFN) is dit jaar negatief.

De solvabiliteit is goed evenals de rentabiliteit, de liquiditeit is hoog te noemen.

Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar

Omdat de loonkosten veruit de grootste kostenpost zijn, beginnen we hier met de ontwikkelingen op dat gebied. In de nieuwe CAO VO was er in 2018 een structurele loonsverhoging van 2,35% en een eenmalige uitkering van 1%. Deze salarisverhogingen werden gelukkig vrijwel geheel gevolgd door een stijging van de bekostiging. Zodat opnieuw blijkt, zie ook de analyse van het resultaat hieronder, dat met name het saldo van de personele baten en lasten bijgedragen heeft aan het positieve resultaat, een plus van € 375.000. De oorzaken hiervan zijn divers. De gerealiseerde personele lasten zijn hoger dan begroot, maar de totale vergoeding personeel steeg nog wat harder, onder meer door een meevallend bedrag per leerling in het kader van de Prestatiebox. Onder meer door de noodgedwongen vervanging van een hele jaargang laptops voor leerlingen, deze functioneerden niet naar behoren en een fors hogere inzet voor leermiddelen, is het saldo materieel in 2018 negatief. Op de financiële markten was 2018 een tegenvallend jaar, het resultaat van de Stichting VFN over 2018 is dan ook negatief. De totale exploitatie sloot met een positief saldo van € 187.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

	<u>Stichting</u>	<u>Stichting VFN</u>	<u>Geconsolideerd</u>
	€	€	€
personeel	375.300	0	375.300
materieel	-/- 155.700	-/- 9.200	-/- 164.900
financieel	-/- 900	-/- 24.300	-/- 23.400
resultaat	220.500	-/- 33.500	187.000

5.3

Onderwijsprestaties

De Nassau kende in 2018 wederom een hoge instroom in klas 1, we schreven 337 brugklassers in. In klas 2 en hoger kwamen 32 nieuwe leerlingen naar De Nassau en in de loop van het schooljaar 2017-2018 stroomde nog 1 leerling in. De uitstroom van leerlingen was 372 (27 meer dan in 2017), 10 leerlingen vervolgden hun opleiding op VAVO. Voor de komende jaren verwachten we een licht dalend aantal leerlingen.

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in de laatste 10 jaren is als volgt:

Tel-datum	B1	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	V2	V3	V4	V5	V6	Totaal
1-10-09	286	83	98	*137	135	127	240	*160	52	63	62	65	*55	1563
1-10-10	287	108	109	*113	123	120	214	*143	62	61	66	57	*56	1519
1-10-11	312	*113	116	*107	136	121	162	*188	64	58	64	63	*47	1551
1-10-12	341	118	*117	*118	142	137	173	*131	71	56	57	60	*48	1569
1-10-13	348	*132	133	117	150	148	172	*149	83	60	47	49	*54	1642
1-10-14	355	127	142	132	159	152	174	*137	83	83	48	47	*51	1691
1-10-15	327	121	136	150	152	170	201	*143	92	65	74	44	*43	1718
1-10-16	324	133	131	*147	131	147	207	*177	91	81	71	66	*41	1747
1-10-17	320	*112	135	*135	147	128	209	*180	86	79	86	72	*58	1747
1-10-18	337	114	129	*144	127	145	165	*184	*91	81	69	88	*70	1744

In de met een * gemerkte aantallen zijn ook vavo-leerlingen, reboundleerlingen en anderszins gedetacheerde leerlingen opgenomen, de vavo-leerlingen volgen de lessen op de vavo-afdeling van een ROC, de rebound-leerlingen maken gebruik van de reboundmogelijkheid in de regio. Van het totaal van 1743 leerlingen, zijn er 1733 "eigen leerlingen".

Het schooljaar 2017-2018, gestart met 1747 leerlingen waarvan 367 (exclusief vavo) in de examenklassen, levert voor wat betreft onze leerlingen het volgende beeld op.

In de loop van het schooljaar vertrokken 3 leerlingen en kwam er 1 bij. Aan het einde van het schooljaar vertrokken nog eens 369 leerlingen, waarvan 309 geslaagden. De instroom in het schooljaar 2018-2019 bedroeg 369 leerlingen, per saldo daalde het leerlingenaantal naar 1744. Het gemiddelde doubleerpercentage in 2017-2018 was 7,7% (134 doublanten, inclusief niet bevorderde vertrekkers), met als uitschieter naar boven havo-4 (17%, 36 leerlingen, waarvan 12 van school gingen).

Van de 367 leerlingen die examen deden op De Nassau is 89% (327 leerlingen) geslaagd. Van de 6 leerlingen die via vavo examen deden, zijn er 5 geslaagd.

Van de geslaagden mavo-4 vervolgden 21 leerlingen hun schoolloopbaan op De Nassau in havo-4.

Van de geslaagden havo-5 vervolgden 2 leerlingen hun schoolloopbaan op De Nassau in vwo-5.

Onderwijskundige en programmatische zaken

Het schoolplan 2016-2020 is vanaf augustus 2016 het lopende schoolplan. Na een evaluatie van het schoolplan 2012-2016 is dit beleidsdocument opgesteld met als kern van het onderwijskundig beleid: "De Nassau wil leerlingen op alle niveaus maximaal uitdagen het beste uit zichzelf te halen." Door de drie afdelingen zijn daartoe deelplannen ontwikkeld, dus er wordt zo veel mogelijk "bottom up" gewerkt. Voor alle afdelingen geldt daarbij het streven dat zowel het rendement van de onderbouw en de bovenbouw, als de slagingspercentages op of boven het landelijk gemiddelde blijven liggen. De kernwoorden van ons schoolplan zijn Vooruitstrevend – Vormend – Verbindend – Verrijkend – Versterkend. Het schoolplan is te vinden op onze website www.denassau.nl.

Interne en externe kwaliteitszorg

Op De Nassau staat al ons handelen in het teken van het verbeteren van ons onderwijs en de borging van deze verbeteringen in het belang van onze leerlingen.

Vanuit het schoolplan zien we, anders dan in het verleden, middels een aantal nieuw opgestelde criteria toe op de kwaliteit van ons onderwijs. Daarom zijn we gestopt met 'kwaliteit in kaart'.

De Nassau is een lerende organisatie en in die zin vinden we het leren van elkaar erg belangrijk. Zo worden in dat kader lesbezoeken afgelegd en vindt er collegiale visitatie plaats met een vergelijkbare school buiten Breda. We controleren betrokkenen op de naleving van gemaakte afspraken.

Op De Nassau werken we met jaarplannen per afdeling. Deze plannen worden geëvalueerd en bijgesteld.

We bevragen regelmatig onze stakeholders over de kwaliteit van ons onderwijs. Op onze school bestaan daartoe klankbordgroepen van leerlingen en ouders. De ouderraad is een belangrijk adviesorgaan voor de onderwijskundige ontwikkeling van de school. Er worden jaarlijks tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder leerlingen, ouders en medewerkers. De bevindingen uit deze tevredenheidsonderzoeken worden meegenomen in de aanpassingen in het volgende schoolplan.

Ook in 2018 waren differentiatie, digitalisering en determinatie onderwerp van het onderwijskundig beraad. In teamverband en clusterverband zijn goede voorbeelden gedeeld en analyses en plannen gemaakt. Binnen themagroepen buigen collega's zich over passende vervolgtrajecten. Het element toetsen en determineren heeft vervolg gekregen in de vorm van een commissie toetsing, waarin collega's zitting nemen uit de diverse teams en clusters. Dit alles vindt zijn weerslag in het Onderwijskundig actieplan 2018-2019.

Duurzaamheid

De Nassau zet, na de plaatsing van de zonnepanelen ten behoeve van de opwekking van schone en hernieuwbare energie een volgende stap door alle medewerkers te voorzien van een metalen waterfles en koffie en thee voortaan aan te bieden in aardewerk mokken in plaats van in plastic bekertjes.

6.

Toekomstige ontwikkelingen / continuïteitsparagraaf

Zoals eerder gemeld was de aanmelding van nieuwe leerlingen voor de brugklas weer hoog. Het beleid van digitalisering en diversificatie door onder meer de Nassau Academie blijft zijn vruchten afwerpen: een kwalitatieve en kwantitatieve verhoging van het aantal vwo-leerlingen en een grote instroom van leerlingen voor de andere twee afdelingen. De verwachting is gerechtvaardigd dat ook de komende jaren de instroom van nieuwe leerlingen zowel kwantitatief als kwalitatief op een hoog peil zal blijven.

In 2015-2016 zijn alle brugklassers met laptops aan de slag gegaan. De gewenste nieuwe manier van leermiddelen inkopen (direct bij de uitgevers/makers) is toen helaas door een rechterlijke uitspraak geen realiteit geworden, maar recente rechterlijke uitspraken maken duidelijk dat De Nassau in de loop van het schooljaar 2019-2020 een aanbesteding kan doen, die leidt tot een directe inkoop bij uitgevers in plaats van inkoop bij tussenhandel. In de toekomst zullen we dus waarschijnlijk geen gebruik meer maken van een leermiddelenleverancier. De schoolbrede inzet van laptops zal de aard van de leermiddelen nog verder doen verschuiven naar meer digitaal materiaal. De aanschaf van de laptops wordt door De Nassau verzorgd, aan de ouders wordt een bijdrage gevraagd. Vanaf schooljaar 2019-2020 zullen de leerlingen van alle klassen 1 tot en met 5 met een laptop werken, in totaal zullen dat er ongeveer 1680 zijn.

In samenwerking met Building Breda blijft De Nassau zoeken naar duurzame oplossingen. De opdracht is inmiddels verstrekt om de gebouwen door te lichten en per gebouw een verduurzamingsplan op te zetten.

Continuïteitsparagraaf

Om de verwachte ontwikkelingen beter inzichtelijk te maken, worden vanaf verslagjaar 2013 onder de noemer "continuïteitsparagraaf" diverse overzichten met toelichting opgenomen. Belangrijkste uitgangspunt hierbij is steeds de verwachte ontwikkeling van de leerlingenaantallen. Van de leerlingenaantallen zijn immers bijna alle andere gegevens afhankelijk: aantallen personeelsleden en dus ook de personele kosten, leermiddelen en de kosten daarvan. Zoals hierboven al vermeld is, is er alle reden voor om ervan uit te gaan dat het aantal leerlingen op het gewenste niveau blijft. Dat betekent dat er steeds meer dan 1700 leerlingen De Nassau zullen bezoeken. De basis voor deze verwachting is het aantal kinderen dat de komende jaren de basisschool zal verlaten in de gemeente Breda en de populariteit van De Nassau onder de Bredase leerlingen. Ook is gekeken naar de prognose van het leerlingenaantal die door het Ministerie OCW is opgesteld. Zoals bekend, was een leerlingenaantal van 1500 lange tijd ons "wens aantal", maar door verschillende omstandigheden is het aantal leerlingen de afgelopen jaren gegroeid naar zo'n 1740. In de onderstaande overzichten is uitgegaan van 1740, 1735 en 1730 leerlingen in de komende 3 jaren. Alle vermelde cijfers over de jaren 2018, 2019 en 2020 zijn prognoses en alle cijfers betreffen de (verwachte) stand per 31-12 van elk jaar.

6A Gegevensset

6A1 Personele bezetting en leerlingenaantallen

	2019	2020	2021	2022
Aantallen leerlingen	1745	1735	1730	1730
Personele bezetting in FTE				
- Bestuur / Directie	5,0	5,0	5,0	5,0
- Onderwijzend personeel	110,3	110,2	110,0	110,0
- Ondersteunend personeel	31,0	31,2	31,2	31,2

Toelichting: de leerlingenaantallen zijn overgenomen uit de meerjarenbegroting 2019-2023. Deze zullen in de werkelijkheid natuurlijk licht fluctueren, maar deze fluctuaties zullen naar verwachting niet leiden tot fluctuaties in de personele bezetting directie en ondersteunend personeel. Voor de categorie

onderwijzend personeel houden we wel rekening met een kleine aanpassing in de veronderstelling dat minder leerlingen leidt tot wat minder lessen.

Onder "Bestuur / Directie" zijn opgenomen: twee bestuurders/rectoraat en drie directeuren.

De afdelingscoördinatoren en teruggetreden directieleden worden hier tot de docentenformatie gerekend.

6A2 Meerjarenoverzicht financieel.

BALANS

	2018	2019	2020	2021
ACTIVA				
1.2 MATERIEËLE VASTE ACTIVA	1.835.700	1.854.900	1.867.800	1.880.400
1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA	1.304.600	1.330.000	1.346.700	1.363.900
1.5 VORDERINGEN *	364.100	297.300	300.000	302.000
1.7 LIQUIDE MIDDELEN	3.227.900	3.255.600	3.386.050	3.502.050
TOTAAL ACTIVA	6.732.300	6.737.800	6.900.550	7.048.350
PASSIVA				
2.1 EIGEN VERMOGEN	4.569.200	4.759.900	4.912.150	5.053.550
2.2 VOORZIENINGEN	565.050	548.400	536.800	520.000
2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN	0	0	0	0
2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN *	1.598.100	1.429.500	1.451.600	1.474.800
TOTAAL PASSIVA	6.732.300	6.737.800	6.900.550	7.048.350

* 1.5 vorderingen is voluit "vorderingen en overlopende activa"

2.4 kortlopende schulden is voluit "kortlopende schulden en overlopende passiva"

Toelichting: voor een specificatie van het eigen vermogen, zie hieronder. Het betreft de geconsolideerde balans. Er worden geen ontwikkelingen verwacht die het nodig maken de balans vanaf 2019 aan te passen, anders dan met de verwachte resultaten uit de exploitatie in de genoemde jaren en de verwachte investeringen en afschrijvingen.

specificatie eigen vermogen	2019	2020	2021	2020
Algemene reserve	3.972.150	4.099.200	4.231.650	4.352.650
Bestemmingsreserve publiek				
Bestemmingsreserve privaat				
Bestemmingsfonds publiek				
Bestemmingsfonds privaat	605.750	660.700	680.500	700.900

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2018	2019	2020	2021
BATEN				
Rijksbijdrage	12.881.000	12.857.400	12.982.900	13.139.700
Overige overheidsbijdr.				
Overige baten	758.700	702.800	717.600	717.600
Som van de baten	13.639.700	13.560.200	13.700.500	13.857.300
LASTEN				
Personeelslasten	10.769.000	10.926.800	11.033.500	11.166.700
Afschrijvingen	494.100	490.500	503.950	511.500
Huisvestingslasten	456.200	435.300	441.800	448.400
Overige lasten	1.710.100	1.567.300	1.590.800	1.614.700
Som van de lasten	13.429.400	13.419.900	13.570.050	13.741.300
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	- 23.400	20.200	21.800	25.400
SALDO	187.000	160.500	152.250	141.400

Alle cijfers betreffen de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. De cijfers voor 2019, 2020 en 2021 zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2019-2023 die in het najaar van 2018 is opgesteld en in januari 2019 is vastgesteld door bestuur en Raad van Toezicht, na instemming van de Medezeggenschapsraad. Op verzoek van de accountant is in de jaarrekening 2018 de vordering op het Ministerie verplaatst van "vorderingen" naar "financiële vaste activa" waardoor de bedragen van deze posten in de meerjarenbegroting zoals hier is opgenomen veranderd zijn ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting.

6B Overige rapportages

6B1 Intern risicobeheersings- en controlesysteem.

6B2 Belangrijkste risico's

Zie hiervoor Risicomanagement.

6B3 Uit de Raad van Toezicht

Zie hiervoor "Uit de Raad van Toezicht" onder **3.4**

Het bestuur en de directie zullen ook in de toekomst de kwaliteit van het Nassau-onderwijs op het hoge niveau proberen te houden met alle middelen die ter beschikking staan. Nu de financiële buffer goed op peil is en naar verwachting ook in de nabije toekomst op peil blijft, kan in de komende jaren de nadruk meer liggen op verdere investeringen in de onderwijskwaliteit, niet alleen in goed geoutilleerde gebouwen en moderne leermiddelen, maar ook in de verdere professionalisering van onze medewerkers.

Breda, 14 juni 2019

B.1 geconsolideerde balans per 31 december 2018 na resultaatbestemming

1	activa	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.1	vaste activa		
1.1.2	materiële vaste activa		
1.1.2.1.	gebouwen en terreinen	611.036	556.581
1.1.2.3	inventaris en apparatuur	1.218.739	1.213.888
1.1.2.4	overige materiële vaste activa	<u>5.908</u>	<u>6.714</u>
		1.835.683	1.777.183
1.1.3	financiële vaste activa		
1.1.3.5	vordering op OCW	772.842	741.712
1.1.3.7	effecten	<u>531.793</u>	<u>524.990</u>
		1.304.635	1.266.702
	totaal vaste activa	<u>3.140.318</u>	<u>3.043.885</u>
1.2	vlottende activa		
1.2.2	vorderingen en overlopende activa		
1.2.2.7	vorderingen op (ouders van) Iln	9.468	21.958
1.2.2.10	overige vorderingen	119.924	91.023
1.2.2.12	voortuitbetaalde kosten	229.419	207.887
1.2.2.13	verstrekke voorschotten	374	5.024
1.2.2.14	te ontvangen interest	4.909	7.759
1.2.2.15	overlopende activa overig	<u>0</u>	<u>0</u>
		364.094	333.651
1.2.4	liquide middelen	3.227.906	3.180.355
	totaal vlottende activa	<u>3.592.000</u>	<u>3.514.006</u>
	totaal activa	<u>6.732.318</u>	<u>6.557.891</u>

2.	passiva	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
2.1	eigen vermogen		
2.1.1.1	algemene reserve	3.963.431	3.707.930
2.1.1.2	bestemmingsreserves (publiek)	0	35.000
2.1.1.3	bestemmingsfonds (privaat)	<u>605.749</u>	<u>639.237</u>
		4.569.180	4.382.167
2.2	voorzieningen		
2.2.1	personeelsvoorzieningen	<u>565.050</u>	<u>550.164</u>
		565.050	550.164
2.4	kortlopende schulden en overlopende passiva		
2.4.4	schulden aan OCW	15.300	5.345
2.4.8	crediteuren	149.056	244.994
2.4.9	belastingen en premies soc. verz.	508.472	462.974
2.4.10	pensioenen	137.372	128.489
2.4.12	overige kortlopende schulden	38.537	43.776
2.4.13	voortuitontvangen ouderbijdragen	217.954	256.459
2.4.14	voortuitontvangen subsidies OCW	121.448	73.679
2.4.16	voortuitontvangen bedragen	5.086	5.805
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	342.289	342.331
2.4.19	overige overlopende passiva	<u>62.574</u>	<u>61.708</u>
		<u>1.598.088</u>	<u>1.625.560</u>
	totaal passiva	<u><u>6.732.318</u></u>	<u><u>6.557.891</u></u>

B.2 geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
3	baten			
3.1	rijksbijdragen	12.880.999	12.495.997	12.368.660
3.5	overige baten	<u>758.700</u>	<u>690.122</u>	<u>741.173</u>
	totaal baten	13.639.699	13.186.119	13.109.833
4	lasten			
4.1	personeelslasten	10.768.964	10.532.500	10.269.985
4.2	afschrijvingen	494.060	491.689	466.139
4.3	huisvestingslasten	456.164	440.435	402.116
4.4	overige lasten	<u>1.710.072</u>	<u>1.563.418</u>	<u>1.513.265</u>
	totaal lasten	<u>13.429.260</u>	<u>13.028.042</u>	<u>12.651.505</u>
	saldo baten en lasten	210.439	158.077	458.328
5	financiële baten en lasten	<u>-23.426</u>	<u>3.000</u>	<u>5.042</u>
	totaal resultaat	<u><u>187.013</u></u>	<u><u>161.077</u></u>	<u><u>463.370</u></u>

B.3 geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

	2018	2017
	€	€
kasstroom uit operationele activiteiten		
saldo van baten en lasten	210.439	458.328
aanpassingen voor:		
afschrijvingen	494.060	466.139
waardeveranderingen financiële vaste activa	47.602	29.814
mutaties voorzieningen	14.886	-20.866
	556.548	475.087
veranderingen in werkkapitaal		
afname (toename) van kortlopende vorderingen	-33.293	-126.015
afname (toename) van kortlopende schulden	-27.472	170.293
	-60.765	44.278
kasstroom uit bedrijfsoperaties	706.222	977.693
ontvangen interest	9.012	8.228
betaalde interest	-7.752	-13.241
ontvangen dividenden	8.929	8.715
mutaties overige financiële vaste activa	-30.765	1.340
ontvangen interest/financiële baten	-20.576	5.042
totaal kasstroom uit operationele activiteiten	685.646	982.735
kasstroom uit investeringsactiviteiten		
investeringen materiële vaste activa	578.583	386.817
ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa	26.023	0
toename (afname) lening aan OCW	31.130	
toename (afname) overige financiële vaste activa	54.405	30.385
totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-638.095	-417.202
mutatie liquide middelen	47.551	565.533
beginstand liquide middelen	3.180.355	2.614.811
mutatie liquide middelen	47.551	565.533
eindstand liquide middelen	3.227.906	3.180.355

B.4 Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening over 2018 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector onderwijs presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant (SCVOWB) zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de SCVOWB. De Stichting Voorzieningsfonds Nassau kwalificeert als een dochter van de SCVOWB. De activiteiten van de Stichting VFN bestaan uit het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de SCVOWB. De Stichting VFN tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden. De financiële gegevens van de Stichting Voorzieningsfonds Nassau zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Alle bedragen zijn opgenomen in euro's.

Grondslagen voor waardering van de activa en passiva

materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

schoolgebouwen en terreinen

De gemeente Breda heeft in 2008 in overleg met het Bredase onderwijsveld onderwijshuisvesting "doorgedecentraliseerd". De Bredase schoolbesturen (V.O.) hebben een coöperatie opgericht onder de naam Building Breda en aan deze coöperatie zijn de gebouwen overgedragen. Daarbij is er van uit gegaan, dat de bestaande situatie m.b.t. de economische eigendom gehandhaafd blijft. Dat wil zeggen, dat die delen van de gebouwen die door het bevoegd gezag zelf bekostigd zijn en op de balans staan in de nieuwe situatie ook bij het bevoegd gezag op de balans blijven staan. Voor SCVOWB betekent dit, dat zowel voor de mediatheek aan de Paul Krugerlaan als de vernieuwbouw aan de De la Reijweg het economisch claimrecht bij het bevoegd gezag blijft.

De gebouwen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde +/- afschrijvingen. De afschrijvingsperiode is 20 jaar, het gehanteerde afschrijvingspercentage is derhalve 5. Voor op de terreinen gerealiseerde voorzieningen worden percentages van 10 en 25 gehanteerd. De kosten van onderhoud en herstel van de gebouwen komen voor wat betreft het groot onderhoud voor rekening van Building Breda en voor wat betreft de kosten van klein onderhoud voor rekening van de SCVOWB, ten laste van de exploitatie.

inventaris

De post 'inventaris en apparatuur' bestaat voornamelijk uit computerapparatuur en meubilair, maar ook leermiddelen zoals microscopen en meetinstrumenten zijn hierin opgenomen.

Aanschaffingen worden geactiveerd indien de aanschafprijs een bedrag ad € 2.500 overschrijdt. Indien het een aanvulling betreft op een bestaand project, waarop reeds wordt afgeschreven, dan wordt ongeacht het bedrag van de aanvulling hierop eveneens afgeschreven. Op leer- en hulpmiddelen wordt afgeschreven bij aanschaffingen vanaf € 250.

De afschrijving is gebaseerd op de te verwachten gebruiksduur. De afschrijvingspercentages zijn: 10 en 20 % voor kantoor- en schoolmeubilair en de studienissen

10 en 20 % voor overige inventaris

25 % voor computers

33,3% voor laptops leerlingen/docenten

25% voor software

10 en 25% voor leermiddelen

andere vaste bedrijfsmiddelen

De post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' bestaat uit investeringen in infrastructuur t.b.v. automatisering, de afschrijvingstermijn is 4 jaar voor randapparatuur en 10 jaar voor de bekabeling.

financiële vaste activa

effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

De effecten staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

omrekening vreemde valuta's

De effecten in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

vorderingen

Ministerie OCW

De vordering op OCW is gevormd op grond van RJ 660.240 en artikel 5 van de Regeling Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs en is gemaximeerd op de hoogste van 7,5% van de lumpsumvergoeding personeel en van de overlopende posten vakantiegeld, pensioenpremies en sociale lasten per 31 december 2018. Voor de SCVOWB is dit 7,5% van de lumpsumvergoeding personeel.

studenten/deelnemers/cursisten

De vordering op de ouders per 31-12-2018 is gewaardeerd tegen de nominale waarde.

overige vorderingen-overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde

liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

voorzieningen

voorziening spaarverlof

Aan de voorziening wordt gedoteerd op basis van de in de CAO opgenomen normbedragen. Bij de opname van het verlof, zal de betaling van de opname van dit verlof plaatsvinden ten laste van deze voorziening.

Waardering geschiedt tegen nominale waarde op basis van gespaarde uren maal norm-uurloon.

voorziening jubilea uitkeringen

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, de gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

voorziening uitkeringen

Deze voorziening is gevormd om de last van toekomstige verrekening van uitkeringskosten in het jaar van ontstaan te laten vallen. De werkelijke uitkeringskosten worden daartoe gemonitord.

Tevens wordt op basis van de gegevens als opgenomen bij UWV en WWPlus een inschatting gemaakt van de duur van de uitkering. De maandelijkse lasten en de geschatte duur vormen de basis voor de voorziening. Net als bij de voorziening jubilea, zal er een maal per jaar een berekening gemaakt worden om te bepalen hoeveel er vrijvalt uit de voorziening (in het betreffende verslagjaar verrekend = ingehouden door het ministerie) en hoeveel er aan de voorziening gedoteerd moet worden (in de komende jaren nog te verwachten uitkeringskosten). De waarderingsgrondslag is nominale waarde.

pensioenen

De SCVOWB heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De SCVOWB heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De SCVOWB heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord

De dekkingsgraad van het ABP is per 31-12-2018 97%.

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde die gelijk is aan de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De posten worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

B.5 toelichting behorende tot de geconsolideerde balans

1 ACTIVA

1.1 vaste activa

	aanschafprijs	afschrijvingen cumulatief	boekwaarde	investeringen	desinvesteringen
	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018	2018	2018
	€	€	€	€	
1.1.2 materiële vaste activa					
1.1.2.1 gebouwen	1.236.532	872.926	363.606	121.844	
1.1.2.2 terreinen	239.516	46.541	192.975		
1.1.2.3 inventaris en apparatuur	3.199.546	1.985.658	1.213.888	456.739	126.967
1.1.2.4 overige materiele vaste activa	56.345	49.631	6.714		
totaal	4.731.939	2.954.756	1.777.183	578.583	126.967

	afschrijvingen	afschrijvingen desinvesteringen	aanschafprijs	afschrijvingen cumulatief	boekwaarde
	2018	2018	31-12-2018	2018	31-12-2018
	€		€	€	€
1.1.2 materiële vaste activa					
1.1.2.1 gebouwen	58.344		1.358.376	931.270	427.106
1.1.2.2 terreinen	9.045		239.516	55.586	183.930
1.1.2.3 inventaris en apparatuur	425.865	100.944	3.529.318	2.310.579	1.218.739
1.1.2.4 overige materiele vaste activa	806		56.345	50.437	5.908
totaal	494.060	100.944	5.183.555	3.347.872	1.835.683

Voor een nadere toelichting over de waardering, onderhoud en eigendom zie B.4 grondslagen onder "waardering van de activa en passiva".

1.1.3 *financiële vaste activa*

	boekwaarde	investeringen en verstekte leningen	waarde- verandering	desinvesteringen en aflossingen	boekwaarde
	1-1-2018	2018	2018	2018	31-12-2018
	€	€		€	€
1.1.3.5 vordering op OCW	741.712	772.842		741.712	772.842
1.1.3.7 effecten					
1.1.3.7.1 aandelen	302.315	163.929	-43.017	109.524	313.703
1.1.3.7.2 Nederlandse staatsobligaties	59.815		-1.420		58.395
1.1.3.7.3 overige obligaties	162.860		-3.165		159.695
totaal effecten	524.990	163.929	-47.602	109.524	531.793
totaal financiële vaste activa	1.266.702	936.771	-47.602	851.236	1.304.635

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
berekening vordering op OCW:		
beschikking 939455-1		
vordering 7,5% van € 10.152.602	761.445	741.712
aanv.subs.curPOVO	11.397	0
	772.842	741.712

obligaties per 31-12-2017	2017		2018	
	beurswaarde	boekwaarde	beurswaarde	boekwaarde
	€	€	€	€
50 Nederland 2006/23 3,75% (eur)	59.240	59.240	57.195	57.195
50 ABN/AMRO 2012/22 5%	59.815	59.815	58.395	58.395
100 Europese Investeringsbank 0,969%	103.620	103.620	102.500	102.500
	222.675	222.675	218.090	218.090

aandelen per 31-12-2018

	aantal	beurs- waarde excl. opties	optie- waarde	balans- waarde
		€	€	€
Aegon	2500	10.198,00		10.198
Ahold Delhaize	200	4.415,00		4.415
Akzo	250	17.600,00	-792	16.808
DSM	300	21.432,00	-1.109	20.323
Philips	300	9.279,00	-664	8.615
Royal Dutch Shell	1000	25.655,00	-1.330	24.325
Signify	300	6.141,00		6.141
Unilever	700	33.194,00	-2.060	31.134
BASF	300	18.105,00	-32	18.073
Bayer	150	9.084,00	-20	9.064
Daimler	200	9.182,00		9.182
Siemens	200	19.476,00		19.476
Danone	200	12.302,00	-410	11.892
Michelin	150	13.005,00	-338	12.667
Sanofi	300	22.698,00		22.698
ABB	750	12.100,00	-102	11.998
Nestlé	300	20.845,00	-511	20.334
Novartis	300	21.782,00	-1.596	20.186
General Electric	700	4.628,00		4.628
IBM	150	14.891,00	-1	14.890
Procter&Gamble	150	12.042,00	-2.009	10.033
Fanuc	50	6.623,00		6.623
		324.677	-10.974	313.703
totaal obligaties en aandelen per 31-12-2018				531.793

aandelen per 31-12-2017

	aantal	beurs- waarde excl. opties	optie- waarde	balans- waarde
		€	€	€
Aegon	2500	13.288		13.288
Ahold Delhaize	1200	22.002	-2.730	19.272
Akzo	250	18.255	-1.750	16.505
DSM	400	31.868	-7.473	24.395
Philips	500	15.770	-1.796	13.974
Royal Dutch Shell	1000	27.785	-2.170	25.615
Unilever	700	32.869	-2.210	30.659
BASF	200	18.360	-2.514	15.846
Bayer	100	10.400	-1.004	9.396
Daimler	200	14.160	-912	13.248
Siemens	200	23.230	-2.020	21.210
Danone	400	27.980	-3.039	24.941
Sanofi	300	21.555	-300	21.255
ABB	500	11.160	-620	10.540
Nestlé	100	7.161		7.161
General Electric	700	10.185		10.185
IBM	150	19.189	-404	18.785
Pfizer	200	6.040		6.040
		331.257	-28.942	302.315
totaal obligaties en aandelen per 31-12-2017				524.990

De stukken bevinden zich in open bewaargeving bij de ABN-AMRO-bank te Breda.
 Overeenkomstig de waarderingsgrondslag is het op de balans opgenomen bedrag € 531.793
 Het koersverschil ad € 47.602 als gevolg van de gehanteerde waarderingsgrondslag is ten laste van het beleggingsresultaat gebracht.

totaal financieel vaste activa € 1.304.635

1.2 vlottende activa

	31-12-2018	31-12-2017
1.2.2 vorderingen	€	€
1.2.2.7 ouders van leerlingen	9.468	21.958
1.2.2.10 overige vorderingen	119.924	91.023
1.2.2.12 vooruitbetaalde kosten	229.419	207.887
1.2.2.13 verstrekte voorschotten	374	5.024
1.2.2.14 te ontvangen interest	4.909	7.759
1.2.2.15 overlopende activa overig	0	0
	<u>364.094</u>	<u>333.651</u>
 1.2.4 liquide middelen		
1.2.4.1 kasmiddelen	1.629	1.807
1.2.4.2 tegoeden op bankrekeningen:		
St. VFN:		
ABN-AMRO rc	941	3.034
ABN-AMRO dep-arr	72.899	109.569
SCVOWB-De Nassau:		
ABN-AMRO rc	423.331	280.556
ABN-AMRO ondernemersdeposito	797.443	857.444
ABN-AMRO loyaaldeposito	927.945	927.945
ABN-AMRO vermogensspaarrekening	<u>1.003.718</u>	<u>1.000.000</u>
	<u>3.227.906</u>	<u>3.180.355</u>

Het deposito-arrangement van de St. VFN is vrij opneembaar op ieder tijdstip, het rentepercentage wordt niet beïnvloed door tussentijdse opname, er geldt geen vooraf vastgestelde looptijd en het rentepercentage is afhankelijk van het percentage op de kapitaal- en geldmarkt. De SCVOWB heeft drie spaarrekeningen, ieder met andere condities.

2. passiva

		mutaties			
		stand	resultaat	overige mutaties	stand
model D		1-1-2018	2018	2018	31-12-2018
		€	€	€	€
2.1	eigen vermogen				
2.1.1.1	algemene reserve (publiek)*	3.707.930	220.501	35.000	3.963.431
2.1.1.2	bestemmingsreserves (publiek)				
	- leermiddelen**	35.000		-35.000	0
2.1.1.5	bestemmingsfonds (privaat) ***				
	eigen vermogen geconsolideerde verbonden partijen	639.237	-33.488		605.749
	totaal	4.382.167	187.013	0	4.569.180

Het bestuur heeft in de vergadering van 14 juni 2019 besloten bovenstaande
Er zijn geen statutaire bepalingen inzake de bestemming van het resultaat.

* de algemene reserve is bedoeld om eventuele toekomstige financiële risico's te kunnen bekostigen, de belangrijkste risico's zijn: fluctuaties in de leerlingenaantallen, vergrijzing van het lerarenkorps en achterblijvende bekostiging.

** in 2012 is, door het hergebruik van werkboeken en een incidenteel hogere subsidie voor leermiddelen een deel van de subsidie voor leermiddelen niet ingezet. Omdat het wel duidelijk is dat in de komende jaren ontwikkelingen zoals verdergaande digitalisering wellicht grote investeringen vergen, maar het niet duidelijk is hoe groot die investeringen zullen zijn, is besloten om de niet ingezette subsidies leermiddelen t/m 2012 af te zonderen in een bestemmingsreserve leermiddelen. Zo is voor alle betrokkenen duidelijk dat dit bedrag, becijferd op € 80.000, in principe bedoeld is om de leermiddelen van de Nassau, waar nodig op een hoger niveau te brengen. Wanneer hierbij eventueel tekorten ontstaan, kunnen deze gedekt worden vanuit de reserve, zo heeft het bestuur bepaald. In 2017 is er € 45.000 ingezet ter dekking van de hogere uitgaven. In 2018 is het reterende bedrag van € 35.000 ingezet.

***statutair is de besteding van deze gelden beperkt tot De Nassau (SCVOWB).

		stand	dotaties	onttrekkingen	vrijval	wijziging diconteringsvoet
		1-1-2018	2018	2018	2018	2018
		€	€	€	€	€
2.2	voorzieningen					
2.2.1	personele voorzieningen					
2.2.1.2	spaarverlof	394.741	33.008	73.322		
2.2.1.4	jubileumgratificaties	126.258	19.089	16.715		
2.2.1.5	uitkeringskosten	29.165	74.900	22.074		
	totaal	550.164	126.997	112.111	0	0
		stand 31-12-2018	looptijd			
		€	max. 1 jaar	> 1 jaar < 5 jaar	> 5 jaar	€
2.2.1	personele voorzieningen					
2.2.1.2	spaarverlof	354.427		30.707	269.700	54.020
2.2.1.4	jubileumgratificaties	128.632		20.742	44.401	63.489
2.2.1.5	uitkeringskosten	81.991		17.958	45.033	19.000
	totaal	565.050		38.700	89.434	82.489

Voor een nadere toelichting zie "Waarderingsgrondslagen B.4" onder de desbetreffende reserve/voorziening.

2.4	kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
2.4.4	schulden aan OCW	15.300	5.345
2.4.8	crediteuren	149.055	244.994
2.4.9	belastingen en premies soc. verz.	508.472	462.974
2.4.10	pensioenen	137.372	128.489
2.4.12	overige kortlopende schulden	38.537	43.776
2.4.13	voortuitontvangen ouderbijdragen	217.954	256.459
2.4.14	voortuitontvangen subsidies OCW	121.448	73.679
2.4.16	voortuitontvangen bedragen	5.086	5.805
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	342.289	342.331
2.4.19	overige overlopende passiva	62.574	61.708
		1.598.087	1.625.560
2.4.9.1	loonheffing	385.226	355.307
2.4.9.2	omzetbelasting	5.498	868
2.4.9.3	premies sociale verzekeringen	117.748	106.799
		508.472	462.974

2.4.8 Nog af te dragen premies ABP: ouderdoms- en nabestaandenpensioen € 116.341; invaliditeitspensioen € 2.526 en prepensioen € 17.466. Aan Loyalis moet nog € 1.039 worden afgedragen. Het betreft in alle gevallen premies over 2018 die afgedragen worden in

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
2.4.19 overige overlopende passiva		
levensloop	26.399	26.399
bindingstoelage	36.175	35.309
overige overlopende passiva	62.574	61.708

2.4.10.8 **overige overlopende passiva**

Model G1 verantwoording subsidies

omschrijving	toewijzing		ontvangen t/m		lasten t/m
	kenmerk	datum	bedrag vorig verslagjr	€	vorig verslagjr
			€	€	€
Studieverlof	776542-1	20-09-16	5.345	5.345	0
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO17044	20-12-17	29.000	14.500	0
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO18027	30-08-18	29.000	0	0
Studieverlof	843.164	20-09-16	101.450	101.450	42.271
Studieverlof	929.602	21-08-18	118.979	0	0
	CURPOVO17				
Cur PO/VO	0718	13-03-18	29.399	0	0
Zomerschool	LENZO18227	14-05-18	24.750	0	0

vrijval						
stand	ontvangen in	lasten in	niet besteed	saldo ultimo	restatielevering	
begin verslagjaar	verslagjaar	verslagjaar	in verslagjr	verslagjaar	afgerond	
€	€	€	€	€	€	
5.345		5.345	0	0		J
14.500	14.500	29.000	0	0		J
0	14.500	0	0	14.500		N
59.179	0	59.179	0	0		J
0	118.979	49.575	0	69.404		N
0	29.399	12.250	0	17.149		N
0	24.750	9.450	0	15.300		J

niet in de balans opgenomen verplichtingen

Met kyocera zijn er onderhoudscontracten afgesloten voor de printers/copiërs, alle contracten hebben een looptijd van 60 maanden.

contractnr.	begindatum	bedrag per 3 mnd. €	verplichting < 1 jaar	verplichting > 1jr < 5 jr	verplichting > 5 jr
215849	4-1-2016	2.672	10.688	10.688	-
216137	20-5-2016	19	76	108	-
EXCS71400217522	1-5-2017	1.507	4.019	18.123	-
EXCS71400218348	1-12-2017	54	216	648	-

B.6 toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
3 baten				
3.1 rijksbijdragen				
3.1.1 rijksbijdragen OCW		11.353.389	11.090.093	11.013.194
3.1.2. overige subsidies OCW				
3.1.2.1 geoormerkt OCW	202.128	135.000	150.950	
3.1.2.2 niet-geoormerkt OCW	<u>1.104.895</u>	<u>1.068.904</u>	<u>1.037.630</u>	
	1.307.023	1.203.904	1.188.580	
	<u>12.660.412</u>	<u>12.293.997</u>	<u>12.201.774</u>	
3.1.3 inkomensoverdracht Rijksbijdragen				
ontvangen doorbetalingen				
Rijksbijdrage				
3.1.3.3 Samenwerkingsverbanden	<u>252.525</u>	<u>202.000</u>	<u>175.580</u>	
	12.912.937	12.495.997	12.377.354	
mutaties ivm overloop andere boekjaren	<u>-31.938</u>		<u>-8.694</u>	
subsidies ingezet in 2018 c.q. 2017	<u>12.880.999</u>	<u>12.495.997</u>	<u>12.368.660</u>	
aansluiting met DUO-overzicht	2018		2017	
betalingen instellingen	€		€	
rijksbijdragen sector VO	12.683.831		11.125.392	
vermindering ivm verrekening				
collectieve uitkeringskosten	-122.476		-112.198	
overige subsidies OCW	<u>99.057</u>		<u>0</u>	
totaal	<u>12.660.412</u>		<u>11.013.194</u>	
3.1.2 overige subsidies OCW				
3.1.2.1 geoormerkte subsidies				
verlofsubsidie	118.979	100.000	101.450	
zomerschool	24.750	35.000	35.000	
doorstroming PO-VO	29.000		14.500	
Cur PO/VO	<u>29.399</u>			
	202.128	135.000	150.950	
3.1.2.2 niet geoormerkte subsidies				
prestatiesubsidie Convenant (VSV)	37.158	0	23.915	
kwaliteit VO/prestatiebox	514.775	525.400	470.340	
leermiddelen	<u>552.962</u>	<u>543.504</u>	<u>543.375</u>	
	<u>1.104.895</u>	<u>1.068.904</u>	<u>1.037.630</u>	

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
3.5	overige baten			
3.5.1	verhuur	1.042	1.300	1.292
3.5.2	detachering personeel	141.179	130.000	140.189
3.5.5	ouderbijdragen	584.925	552.622	554.046
3.5.9	opbrengst catering	4.284	4.200	1.570
3.5.10	overige			
	additionele ink. personeel	3.335	0	24.818
	additionele ink. materieel	<u>23.935</u>	<u>2.000</u>	<u>19.258</u>
		<u>758.700</u>	<u>690.122</u>	<u>741.173</u>
	totaal baten	<u>13.639.699</u>	<u>13.186.119</u>	<u>13.109.833</u>

detachering personeel

Een docent is (gedeeltelijk) gedetacheerd bij de vakcommissie CvE, een docent is (100%) gedetacheerd bij Lentiz en een docent (gedeeltelijk) bij Avans+.

ouderbijdragen

De school brengt aan de ouders zaken in rekening, die niet door de reguliere bekostiging van het Rijk gedekt kunnen worden. Enerzijds de directe kosten van reizen en excursies, deze worden zo veel als mogelijk is, hoofdelijk omgeslagen en worden per reis of excursie vastgesteld en geïnd. Anderzijds zijn er kosten van garderobekastjes, leerlingenverzekering speciale projecten etc, daarvoor dient de "Algemene Bijdrage". Daarnaast zijn er nog bijdragen voor TTO, SOLO, tablets en RT.

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
additionele inkomsten personeel:				
inc. tegemoetkomingen*	<u>3.335</u>		<u>24.818</u>	
		3.335		24.818
additionele inkomsten materieel:				
incidentele baten	21.760			13.885
detachering leerlingen/overstappers	0			3.500
diversen	<u>2.175</u>	<u>2.000</u>	<u>1.873</u>	
		23.935	2.000	19.258

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
4	lasten			
4.1	personeelslasten			
4.1.1.	lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
4.1.1.1	Lonen en salarissen	8.249.193	7.886.187	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.036.818	1.017.475	
4.1.1.5	Pensioenlasten	<u>1.207.261</u>	<u>1.143.323</u>	
		10.493.272	10.305.500	10.046.985
4.1.2	overige personele lasten			
4.1.2.1	dotaties personele voorzieningen	126.997	60.000	78.590
4.1.2.2	personeel niet in loondienst:	<u>191.394</u>	<u>197.000</u>	<u>208.983</u>
		<u>318.391</u>	<u>257.000</u>	<u>287.573</u>
		10.811.663	10.562.500	10.334.558
4.1.3.	ontvangen vergoedingen			
	overige uitkeringen die de			
4.1.3.3	personeelslasten verminderen	<u>42.699</u>	<u>30.000</u>	<u>64.573</u>
		10.768.964	10.532.500	10.269.985
	personeel niet in loondienst:			
	onderwijzend	69.852	67.000	81.125
	onderwijsondersteunend	84.359	88.000	89.336
	schoonmaakpersoneel	37.183	42.000	35.360
	incidentele lasten	<u>0</u>		<u>3.162</u>
		191.394	197.000	208.983
4.1	pers. lasten naar kostendrager	2018	2017	
		€	€	
	directie	980.558	868.138	
	onderwijzend personeel	8.084.500	7.735.897	
	onderwijsondersteunend personeel	1.483.411	1.446.650	
	schoonmaakpersoneel	<u>220.495</u>	<u>219.300</u>	
	totaal	10.768.964	10.269.985	

Het aantal personeelsleden op 01-10-2018 was 175 en op 01-10-2017 was dat 171 (zie ook bestuursverslag). Het gemiddeld aantal personeelsleden gedurende het kalenderjaar 2018 was 172 (146,7 FTE) in 2017 169 (145 FTE), als volgt verdeeld: directie/bestuur 10; onderwijzend personeel 131; ondersteunend personeel (inclusief schoonmaakpersoneel) 31.

Algemeen:

De salarissen (schaalbedragen) stegen in 2018 met 2,35%. Tevens was er een eenmalige uitkering van 1% (van een jaarsalaris) in oktober 2018. Door deze salarisverhoging stegen ook de sociale lasten en de pensioenlasten licht.

Directie:

De verdere uitbreiding van de directie zorgde opnieuw voor een stijging van de kosten (13%)

Onderwijzend personeel:

Voor deze categorie zijn het vooral de kleine uitbreiding van de formatie en de hogere salarissen die tot de hogere kosten leiden (4,5%)

Onderwijsondersteunend personeel:

De hogere salarissen zorgden voor een kleine stijging van de kosten (2,5%)

Schoonmaakpersoneel: .

Door een kleine inkrimping van de formatie stegen de kosten nauwelijks.

brutolonen en salarissen

Dit zijn alle brutoloonbestanddelen zoals de maandsalarissen, het vakantiegeld, de eindejaarsuitkeringen en de uitbetaalde meeruren en ook de werkgeverslasten onder de werkkostenregeling.

sociale lasten

Dit zijn de premies voor de sociale verzekeringen voorzover deze ten laste komen van de werkgever: WIA basis (€ 469.700), ZVW (€ 482.500) UFO (€ 54.100), Mandaat (€ 42.500) en een verschil in de reservering sociale lasten vakantiegeld t.b.v.2018 resp. 2019 (€ -€ 12.000)

pensioenpremies

Dit betreft het aandeel van de werkgever in de premies voor pensioen en nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en het zogenaamde voorwaardelijk pensioen.

De premiepercentages in 2018 voor waren respectievelijk 16,03%; 0,42% en 2,6%. In geld betekende dit achtereenvolgens:

	€
Pensioen/nabestaandenpensioen	976.504
Arbeidsongeschiktheidspensioen	21.247
Voorwaardelijk pensioen	209.510

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
4.2.	afschrijvingen			
4.2.2	afschrijvingen materiële vaste activa			
	gebouwen en terreinen	67.389	63.524	59.703
	inventaris en apparatuur &			
	andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>426.671</u>	<u>428.165</u>	<u>406.436</u>
		494.060	491.689	466.139
4.3	huisvestingslasten			
4.3.1	huur	16.590	15.000	10.764
4.3.3	onderhoud	143.104	122.850	107.464
4.3.4	energie en water	122.177	126.900	115.463
4.3.5	schoonmaakkosten	40.485	37.750	34.661
4.3.8	overige	<u>133.808</u>	<u>137.935</u>	<u>133.764</u>
		456.164	440.435	402.116

De verzekeringen voor inboedel en opstal komen voor rekening van Building Breda.

onderhoud

In deze post worden alle onderhoudskosten verzameld die niet door de Coöperatie betaald worden.

energie en water

Belangrijkste wijziging hierbij is natuurlijk de plaatsing van zonnepanelen op de daken van de school, op het gebouw PK is 2018 het eerste volledige jaar. De lasten voor elektriciteit daalden dan ook verder. T.o.v. Van 2017 was de daling ongeveer 8,5%; t.o.v. eerdere jaren is de daling meer dan 50%.

schoonmaakkosten

De schoonmaakkosten bestaan uit schoonmaakmaterialen € 21.519, vuilafvoer € 16.905 en kosten van de wasserij.

overige huisvestingslasten

Deze post bestaat in 2018 uit Building Breda: dotatie € 118.250 en bijdrage voor de zonnepanelen van € 11.275, daarnaast ook de post beveiliging € 4.280.

		begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
4.4	overige lasten			
4.4.1	administratie- en beheerslasten	589.924	529.181	487.733
4.4.2	inventaris en apparatuur	681.837	618.427	648.141
4.4.3	leer- en hulpmiddelen			
4.4.5	overige	413.664	415.810	377.391
	boekverlies tablets	<u>24.647</u>		
		1.710.072	1.563.418	1.513.265
	totaal lasten	<u>13.429.260</u>	<u>13.028.042</u>	<u>12.651.505</u>
4.4.1.1	specificatie honorarium (accountant)			
4.4.1.2	onderzoek jaarrekening	26.340	18.500	19.002
	andere controleopdrachten*	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
		<u>26.340</u>	<u>18.500</u>	<u>19.002</u>

administratie- en beheerslast

Hieronder vallen bijvoorbeeld accountantskosten, externe deskundigen, bedrijfsgezondheidszorg, papier, portokosten, telefoonkosten, uitbesteed drukwerk, scholing, hard- en software, verzekeringen, reis- en verblijfkosten, werkkosten, contributies, abonnementen en consumptiegoederen.

overige

De kosten gemoeid met reizen, excursies, andere leerlingenactiviteiten, detacheringen en overstappers zijn hier opgenomen.

6	financiële baten en lasten	2018	2018	2017
		€	€	€
6.1.	financiële baten			
6.1.1	rentebaten en soortgelijke opbrengst	6.162	8.228	
6.1.2.	ontvangen dividenden	8.929	8.715	
6.1.3	waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten	5.139	6.881	
6.1.4.	opbrengst van vorderingen ter zake van vaste activa en effecten	19.684	32.169	
		39.914		55.993
6.2	financiële lasten			
6.2.1	rentelasten en soortgelijke lasten	7.752	13.241	
6.2.2	waardeverminderingen van financiële vaste activa en van effecten	55.588	37.710	
		63.340		50.951
	financiële baten en lasten	-23.426	3.000	5.042
	resultaat uit gewone bedrijfsvoering	187.013	161.077	463.370

B.7 enkelvoudige balans per 31 december 2018 na resultaatbestemming

1	activa	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
	<u>vaste activa</u>		
1.2	materiële vaste activa		
1.2.1	gebouwen&terreinen	611.036	556.581
1.2.2	inventaris en apparatuur	1.218.739	1.213.888
1.2.3	andere vaste bedrijfsmiddelen	5.908	6.714
		1.835.683	1.777.183
1.1.3	financiële vaste activa		
1.1.3.5	vordering op OCW	772.842	741.712
		772.842	741.712
	totaal vaste activa	2.608.525	2.518.895
1.2	vlottende activa		
1.2.2	vorderingen en overlopende activa		
1.2.2.4	vorderingen op groepsmaatschappijen	3.000	1.500
1.2.2.7	vorderingen op (ouders van) Iln	9.468	21.958
1.2.2.10	overige vorderingen	119.181	93.977
1.2.2.12	vooruitbetaalde kosten	229.419	
1.2.2.13	verstekte voorschotten	374	
1.2.2.14	te ontvangen interest	876	
1.2.2.15	overlopende activa overig	0	212.911
		362.318	330.346
1.2.4	liquide middelen	3.154.066	3.067.751
	totaal vlottende activa	3.516.384	3.398.097
	totaal activa	6.124.909	5.916.992

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
2	passiva	€	€
2.1	<i>eigen vermogen</i>		
2.1.1	algemene reserve	3.963.431	3.707.930
2.1.2.	bestemmingsreserve (publiek)	<u>0</u>	<u>35.000</u>
	totaal vermogen	3.963.431	3.742.930
2.2	<i>voorzieningen</i>		
2.2.1	personeelsvoorzieningen	<u>565.050</u>	<u>550.164</u>
		565.050	550.164
2.4	<i>kortlopende schulden en overlopende passiva</i>		
2.4.4	schulden aan OCW	15.300	5.345
2.4.8	crediteuren	149.056	244.994
2.4.9	belastingen en premies soc. verz.	508.472	462.974
2.4.10	pensioenen	137.372	128.489
2.4.12	overige kortlopende schulden	36.877	37.475
2.4.13	vooruitontvangen ouderbijdragen	217.954	256.459
2.4.14	vooruitontvangen subsidies OCW	121.448	73.679
2.4.16	vooruitontvangen bedragen	5.086	5.805
2.4.17	vakantiegeld en vakantiedagen	342.289	342.331
2.4.19	overige overlopende passiva	<u>62.574</u>	<u>66.347</u>
		<u>1.596.428</u>	<u>1.623.898</u>
	totaal passiva	<u>6.124.909</u>	<u>5.916.992</u>

B.8 enkelvoudige staat van baten en lasten 2018

voor de begroting zie geconsolideerde staat van baten en lasten

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€	€
3	baten		
3.1	rijksbijdragen	12.880.999	12.368.660
3.5	overige baten	<u>758.700</u>	<u>741.051</u>
	totaal baten	13.639.699	13.109.711
4	lasten		
4.1	personeelslasten	10.768.964	10.269.985
4.2	afschrijvingen	494.060	466.139
4.3	huisvestingslasten	456.164	402.116
4.4	overige lasten	<u>1.700.913</u>	1.511.401
	totaal lasten	<u>13.420.101</u>	<u>12.649.641</u>
	saldo baten en lasten	219.598	460.070
5	financiële baten en lasten	<u>903</u>	<u>3.800</u>
	resultaat gewone bedrijfsvoering	<u><u>220.501</u></u>	<u><u>463.870</u></u>

B.9 Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Alle waarderingsgrondslagen vermeld bij B4 zijn hier ook van toepassing.

B.10 Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans

Voor een toelichting op de posten van de enkelvoudige balans verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

De geconsolideerde balans en de enkelvoudige balans zijn gelijk, behalve de posten die hieronder zijn toegelicht.

overzicht verbonden partijen

dit overzicht is opgenomen onder B 12 - model E

zeggenschapsbelangen:

naam	rechtvorm	vestigings- plaats	kernactiviteit	kapitaal- belang	eigen vermogen	resultaat
Stichting Voorzieningenfonds Nassau	stichting	Breda	beheer van het vermogen	100%	€ 605.752	€ -33.488

1.1.3 financiële vaste activa

Deze post (€ 531.793) behoort in zijn geheel bij de St. Voorzieningenfonds Nassau.

1.2.2 vorderingen en overlopende activa

Het verschil tussen de vorderingen en overlopende activa van de geconsolideerde en enkelvoudige balans is € 9,776, dit bedrag heeft betrekking op de RC post € 3.000 die bij de geconsolideerde cijfers vervalt en de te vorderen rente € 4.033 en dividendbelasting €743 van de St. Voorzieningenfonds Nassau.

1.2.4 liquide middelen

Het verschil in liquide middelen is een bedrag van € 73.840
Dit bedrag bestaat uit € 940 op de rekening courant en € 72.900 op deposito-arrangementenrekening.

2.1 eigen vermogen

Het verschil is een bedrag van € 605.752

Dit is het bestemmingsfonds privaat (het eigen vermogen van de geconsolideerde partij zijnde de St. Voorzieningenfonds Nassau)

2.4.9 overige kortlopende schulden

Het verschil tussen overige kortlopende schulden van de geconsolideerde en de enkelvoudige balans is een bedrag ad. € 1.660, dit bedrag heeft grotendeels betrekking op nog te betalen accountantskosten van de St. Voorzieningenfonds Nassau.

Niet in de balans opgenomen

Deze wijken niet af van hetgeen vermeld is bij de "toelichting op de geconsolideerde balans" op pagina 31.

B. 11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten

Voor een toelichting op de posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.

Het verschil tussen de geconsolideerde en de enkelvoudige staat van baten en lasten is de exploitatierekening van de St. Voorzieningenfonds Nassau, deze is als volgt samengesteld:

		<u>€</u>
materiële baten		
materiële lasten:		
accountantskosten St. Voorzieningenfonds Nassau	1.500	
overige materiële lasten St. Voorzieningenfonds Nassau	<u>7.659</u>	
totaal materiële lasten		9.159
saldo financiële baten en lasten van de St. Voorzieningenfonds Nassau		<u>-24.329</u>
resultaat St. Voorzieningenfonds Nassau		<u><u>-33.488</u></u>

B.12 overzicht verbonden partijen (model E)

beslissende zeggenschap

	juridische vorm	statutaire zetel	code activiteiten	omzet €	
Stichting Voorzieningenfonds Nassau	stichting	Breda	4	0	
	eigen vermogen 31-12-2018 €	exploitatie- resultaat 2018 €	verklaring art. 2:403 BW	deelname percentage	conso- lidatie
	605.752	-33.488	ja	100	ja

De Stichting Voorzieningenfonds Nassau heeft als doel het verlenen van steun aan alle soorten van onderwijs welke uitgaan van de Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant. De Stichting VFN tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door het beheren van vermogenswaarden.

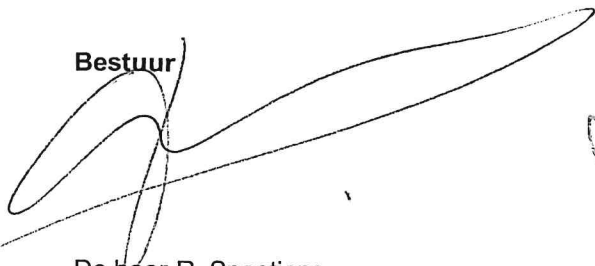
B.14 gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de feitelijke situatie per balansdatum en/of het balanstotaal per 31-12-2018 en het resultaat 2018.

B.15 Ondertekening door Bestuur en Raad van Toezicht

14 juni 2019

Bestuur

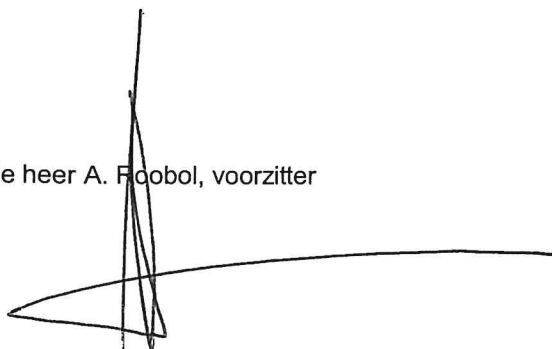
De heer R. Speetjens

De heer J.C.M. Teunissen

Raad van Toezicht

De heer A. Roobol, voorzitter

C.1 gegevens over de rechtspersoon

naam: *Stichting voor christelijk voortgezet onderwijs West-Brabant*
adres: *Paul Krugerlaan 2*
postcode/plaats: *4818 BC Breda*

telefoon: *076-5330330*
fax: *076-5216828*
e-mail: algemeen@denassau.nl
internet-site: www.denassau.nl
bestuursnummer: *33372*

contactpersoon: *M.J.M. Krijnen*
telefoon: *076-5330330*
fax: *076-5216828*
e-mail: mkrijnen@denassau.nl

brinnummer: *16QH*
inschrijvingsnummer KvK *40281156*

naam instelling:	brinnr.	sector
<i>De Nassau</i>	<i>16QH</i>	<i>VO</i>